

ember 4.
 kéreney,
 lakás-
 eladók.
 1. em.

tás.

an
 t-
 t.
 ok
 nt
 n.

C
 A.
 S
 n

1.
 ),
 lt
 5-

k.

S

2

Szerkesztőségi iroda:
 Nagybeeskerek,
 Zápolya-utca 1-ső szám,
 hová a lap szellemi részét illető
 minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
 hová a hirdetések, az előfizeté-
 sek és a lap szétküldésére vo-
 natkozó felszólalások intézendők.
 Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
 Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
 Egész évre ———— 24 kor.
 Félévre ———— 12 .
 Negyedévre ———— 6 .
 Egy hóra ———— 2 .
 — Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadjatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.
Megjelenik
 vasár- és ünnepnapok kivételével
 mindennap délután 3 órakor.

Nagybeeskerek, 1908. XXXVII. évfolyam 254. szám. Csütörtök, nov. 5.

A kultusztárca.

— nov. 5.
 A jövő évi állami költségvetés bizott-
 sági tárgyalása során tegnap a vallás- és
 közoktatási miniszterium költségvetése ke-
 rült sorra.

A kultusztárca kétségtelenül egyik leg-
 fontosabb ága az államkormányzatnak,
 mert felöleli az ország kulturális életének
 minden részletét s így különös figyelem-
 mel és gondnal kell mindenkinek feléje
 fordulni.

Ha a kultusztárca régi és újabb költ-
 ségvetéseit összehasonlítjuk, konstatálni
 kell, hogy a tárca költségvetése évről-évre
 emelkedett, ami kulturális életünk fejlő-
 dését, valamint a fejlesztésre való törekvést
 tanúsítja. Persze ez a fejlődés nagyrészt
 természetesen, mert az általános fejlő-
 dés kényszerítőleg maga után vonta e
 téren is a haladást.

Ma még távolról sem állunk ott, hogy
 kulturális állapotunk ne hagyna fönn
 kívánni valót. Népoktatásunk még nem áll
 azon a színvonalon, amelyen egy igazi
 kulturállamban lennie kellene. A népoktatás
 ma sem teljesen ingyenes nálunk s arról meg-
 egyáltalán szó sincs, hogy népoktatási intéze-
 teinkben nemcsak az oktatás, de az okta-
 tószerek is ingyenesek legyenek. Amint
 a hadköteles ellátást, ingyenes felszerelést
 kap az államtól, éppen úgy a tanköteles
 gyermekek iskolaszereiről is az államnak
 kellene gondoskodni. Bénítólag hat nép-
 oktatásunk kellő fejlődésére az is, hogy a
 tanítók fizetése nagyon súlyos s néhány
 száz forintos fizetések mellett bizony nem
 lehet kifogástalan munkát kívánni a
 tanítóktól. Az a tanító, akit oktatás közben
 a megélhetés gondja gyötör, aki kénytelen

azon tündönni, hogy miképpen rendezi ma
 vagy holnap valamely sürgős és nyomasztó
 anyagi gondját, az nem képes egész lelki
 erejével — amire pedig szükség van —
 az oktatással foglalkozni. Nagy bajunk az
 is, hogy a népoktatás erősítése helyett az
 egyetemek, főiskolák szaporításán nyar-
 galunk, ellenben szakiskoláink alig vannak
 s egyes ipari szakiskolákba például csak
 a legmagasabb protekcióval juthatni be.

Középiskolai oktatásunk rendszere is
 elavult, nehézkes s gondosan el van zárva az
 élettől. Olyan dolgokkal gyötörik a tanulókat,
 amire ma egyáltalán vagy alig van szükség
 s az életre való nevelést ugyszólván tel-
 jesen elejti. A tanárok jobb meggyőződésük
 ellenére kénytelenek tanítani, mert
 rájuk nehezedik a rendszer, az értelmet-
 len tanítási terv, amitől nem szabad el-
 térniök.

Sajnos, a pénzügyi bizottságban a
 kultusztárca tárgyalásánál ezekről alig
 hallottunk valamit, hanem a felszólalók
 mind vagy a felhők között jártak, vagy a
 kicsinyességbe sülyedtek s nagyrészt olyan
 dolgokra terjedt ki a figyelmük, amelyek
 kulturális életünkben ma csak másod-
 rangú, sőt tizedrangú kérdések le-
 hetnek.

Kulturális életünkben le kellene száll-
 nunk a felhőkből s az élet közepébe kel-
 lene bekelennünk magunkat s itt dolgozni,
 itt munkálkodni. Az alapokat kellene erő-
 síteniünk, ezeket fejleszteniünk legelső sor-
 ban s ha az alapvető munkát elvégeztük,
 akkor szabadna csak tovább mennünk.
 Nagy baj volt, hogy eddig is mindig a
 toronytetőt cifráztuk, holott ha az alap-
 kat erősítettük volna, ma már messze
 lennénk. Ideje volna tehát, ha legalább
 most abba hagynók a cifraságok gondozá-

sát s egyszer igazán lássunk hozzá az
 alapok erős megépítéséhez. E nélkül
 aligha fogunk előrehaladni s kulturánk
 mindig ingadozó s bizonytalan lesz.

A nagybeeskereki szabadiskola megnyitása.

A kulturregyesület munkásgimnáziuma.
 Nagybeeskerek, nov. 5.

A torontálvármegyei magyar közművelődési
 egyesület tegnap este nyitotta meg munká-
 gimnáziumát, amelynek a tágabb értelmű szabad-
 iskola címét adta.

A kulturregyesület az új kulturális intéz-
 ményt az Uránia tudományos egyesület munká-
 gimnáziumi tervezete alapján szervezte s heten-
 kint kétszer két-két órában nyernekt oktatást a
 hallgatók a magyar irodalomból, gazdasági föld-
 rajzból, a fizikából, nemzetgazdaságtanból, elektro-
 technikából, gazdasági vegytanból, iparművészet-
 ből, történelemből és egészségtanból részint
 kísérletek, részint vetített képek kíséretében.

A hat hónapra terjedő tanfolyam megnyitó
 aktusa tegnap este fél nyolc órakor folyt le a
 felső kereskedelmi és polgári iskola nagytermé-
 ben, ahol az előadásokat rendesen tartani fogják.

A megnyitáson, amelynél a kulturregyesület
 mellőzött minden nagyobb ünnepi cifra-
 ságot, megjelent a kulturregyesület elnöksége
 Jankó Agoston alispán alelnök és dr. Vincze-
 hidy Ernő m. főjegyző igazgató vezetésével,
 továbbá dr. Várady Imre orsz. képviselő, az
 előadó tanári kar tagjai és szép számu hall-
 gatószám.

A tanfolyamot Knyaskó Lajos felső ke-
 reskedelmi iskolai igazgató, az iskola vezetője
 nyitotta meg néhány szóval s azután nyomban
 rátért mint első előadó a maga tárgyának, a
 magyar irodalomnak előadására, amelyben az alap-
 vető fogalmakat ismertette népszerűn és vonzóan.

A „TORONTÁL” tárcája.

A hodzsa megtérése.

Ahmed, a gesztenyesütő nagyon udvariasan
 üdvözölte elhaladtában Husszeint, a bazar gazdag
 selyemkereskedőjét.

— Áldás rád, Husszein!
 — Áldás rád, Ahmed!

Husszein nagyon fiatal, nagyon szép és
 nagyon vallásos. Brusszában ő fedezi a vallási
 szertartások költségeit, melyeket az üvöltő der-
 visek tartanak. Hosszasabban imádkozik, mint az
 imám. Nagyon szigorú erkölcsű muzulmán. Ezért
 köszöntötte őt Ahmed olyan udvariasan.

De azért sietett is és nézte, nem néze-
 utána Husszein, mert nem szerette volna, ha
 ilyen erényes ember megtudja, hogy Nézreddin
 hodzsa házába megy, a szent bölcsébe, olyan
 órában, mikor csak a felesége van otthon.

— Csupán csak azért jövök, hogy ürü-
 combot hozzak neked, boszorka, mondta pár
 pere mulva Zeinebnek, a hodzsa feleségének.
 Nem is nézek rád, lelkem, nem érted jöttem
 édesem!

— Tudom lelkem, felelte a szemérmetlen
 asszony. Pusztulj is tüstént; mert a férjem
 sohasem marad sokáig a mosóban. De ne busulj,
 oh én szerelmem, mihelyt alkalmam nyílik, talán
 még ma, értesíteni foglak Abla, a dajkám által.

— Zeineb, szólt Ahmed habozva, nem
 büntet-e meg Allah bennünket? A te férjed olyan
 nagy szent!

— Ő? kérdezte az asszony; hitetlen kutya,
 mondom neked. Istentelen képmutató. Ismeri a
 koránt, ismeri annak a kommentárjait, ismeri a
 törvényt. De elkarhozott ember, aki nem hisz
 semmit. Egy nap a villám csap le erre a házra!

— Oh, galambom! felelte Ahmed, ha így
 van, annál jobb: a vétek annál kisebb.

Igaz volt valóban, hogy a hodzsa az ő
 nagy bölcsesége alatt hitetlen szívet rejtegetett.
 Talán mert nagyon sokat tanult, talán mert
 fiatal korában sokat volt együtt perzsákkal, ezek-
 kel az eretnekekkel, talán mert egyszerűn
 brusszai volt.

Oh, Brussza! fészek a lombok közt,
 topászárga tetejü házak; zöld város a zöld
 mosóval; bithiniai Olympus, felhők férje, pata-
 kok atyja, zsíros, termő síkságokkal, olaj- és
 eperfaiddal, számtalan forrásaiddal, nagyon bold-
 dog az ember közeledben!

Nagyon megszeretted az emberrel a földi
 életet, nem is kíván mást, nem is tudja, van-e
 másik élet is.

Allah adta a nyomort, ő adta a fájdal-
 mat, a pasákat, kik kiüritik a zsebeket és meg-
 töltik a börtönöket, a rablókat, kik levágják a
 fület s elhajtják a nyájukat, ő adta a kuttan-
 lan sivatagokat, a terméketlen sziklákat, hogy

azt mondhasa az ember: „Majd jobb dolgom
 lesz, ha meghalok!”

Jobb dolga azonban nem lehet az ember-
 nek sehol, mint Brusszában. Ime, negyven év
 óta táplálja a hodzsa ezeket a gondolatokat zöd
 turbánja alatt s az olvasóját pergetve monda-
 gátja magában: „Beh jószaguk ezek a szantalfu
 golyók!” De nem jutott eszébe, hogy Allahnak
 a kilencvenkilenc tulajdonságáról elmélkedjék,
 melyeket az olvasó golyócskái képviselnek.

Nézreddin csaknem mindjárt hazatért, a
 mint Ahmed távozott onnan. Az arca szokása
 szerint csakugy tündökölt a boldogságtól. És így
 szólt az élete párjához:

— Milyen szép nap ez a mai! Enyhén,
 tisztán, jólesően süt a nap. Van-e jobb és ottho-
 nosabb, mint ez a platán, ezek a ciprusok, ezek
 a bokrok a kertünkben!... Asszony, ma estére
 készíts pilafot, egy jó tál pilafot, első minőségű
 rizszel, kitűnő vajjal s illatos sáfránnyal. Egyfűt
 fogyasztjuk el és aztán majd jön az éjszaka. Az
 éjszaka is jó.

Azért mondta ezt, mert ha szerette a ter-
 mészetet, még többet adott a gyomrára. A fűle-
 müle pompásan énekel, de nagyon falánk is.

— Elkészitem a pilafot, ha az istennek úgy
 tetszik, mondta Zeineb.

Ezt mondva, jó muzulmán nőként fejeste
 ki magát. Sohasem szabad elhatározni, hogy
 teszünk valamit anélkül, hogy hozzá ne tennők:

FIGYELEM!

FIGYELEM!

PETRY JAKAB :: NAGYBECSKEREK

Ajánlja az igen tisztelt vevőközönségnek becses figyelmébe dusan felszerelt raktárát a legújabb fazonban és legizlésebb kivitelben készült

férfi, női és gyermekruháit, valamint férfi- és fiu-kalap különlegességeit,

nemkülönben a legjobb minőségű bel- és külföldi szöveteket feldolgozó mérték utáni szabóságát, ugyszintén a saját műhelyében és felügyelete alatt készült női szőrmekabátokat, colliereket és karmantyukat. Nagy választékot tart szőrmével bélelt saját készí-
 ményű vadász- és gazdasz-kabátokból, asztraobán és másnemű prémsapkákból, valamint nyers prémekből is. Elfogad mindennemű
 szőrméru készíttést vagy új fazonra való izlése átalakíttást.

PONTOS KISZOLGALÁS.

FIGYELEM!

JUTANYOS ÁRAK. 395-x 16

Utána Harzer József főgimnázium tanári következett az előadói széken s tárgyának a fizikának előadását kezdte meg igen érdekesen.

A tegnapi megnyitástól következőleg a kulturregyesület munkásgimnáziuma szép sikerűnek ígérkezik, mert az első előadáson is már mintegy száz hallgató jelent meg.

Ezek közül eddig rendez hallgatókúl jelentkeztek a következők:

Mattanovich Béla, Mattanovich Béláné, Györfly János, Jókics József, Radin Milivoj, Straub István, Veszter József, Czernik Sámuel, Ernszt Sándor, Meiszner K., Kálmán Sándor, Szabó János, Keller Nándor, Janczer Mihály, Machalek Sámuel, Bagoly Péter, Straity Dragomir, Nemessányi Antal, Rummer Béla, Milovánov B., Sötári Ferenc, Cserenyanszky József, Goldstein Leó, Lucs Péter, Gyurák Mátyás, Bruckner József, Udiczky György, Dimitrievics István, Halbweisz L., Parkaics J., Bencz János, Weisz Dávid, Kindl Antal, Mindung P., Mahler Mátyás, Biber Mihály, Maximovics Mladen, Pinkás István, Weisz Miklós, Német P.

Miután egyes testületek részéről azt a kérést intézték a kulturregyesülethez, hogy az előadásokat fél 8 helyett nyolc órákor kezdjék, szombattól kezdve az előadások nyolc órákor kezdődnek és tíz óráig tartanak.

HIREK.

Tájékoztató.

A fűrdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 8 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 9/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. **Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtti gőzfürdő.** A hádfürdő reggel 6-tól este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vázar- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

A szabad iskola (munkásgimnázium) november havi előadásai a következők:

November 7-én 8-tól 9-ig Történelem; 9-től 10-ig Gazdasági földrajz.

November 11-én 8-tól 9-ig Történelem; 9-től 10-ig Gazdasági földrajz.

November 14-én 8-tól 10-ig Magyar irodalom.

November 18-án 8-tól 9-ig Fizika; 9-től 10-ig Gazdasági földrajz.

November 21-én 8-tól 9-ig Történelem; 9-től 10-ig Gazdasági földrajz.

November 25-én 8-tól 9-ig Történelem; 9-től 10-ig Magyar irodalom.

November 28-án 8-tól 9-ig Fizika; 9-től 10-ig Nemzetgazdaságtan.

November 9. Közig. bizottság ülése.

Személyi hír. Botka Béla főispán, ki legutóbb hivatalos ügyekben Budapesten járt, tegnap este visszaérkezett Nagybecskerekre.

Jankó Ágoston alispán hivatalos ügyekben ma délelőtti elutazott Nagybecskerekre.

„ha az istennek tetszik“, mert hát az isten az ur. Azt hinné, hogy megvagyunk ő nélkül, nagy bűn.

— Ejh, nem, nem, mondta a hodzsza a fejét csóválva. Elkészítet a piláfot, mert nekem úgy tetszik és nem mert az istennek tetszik. És meg is eszem nélküle.

— Oh, te hitetlen! kiáltotta Zeineb, ne mondj olyat, te, akit szent embernek tartanak. Elkészítet a piláfot, ha istennek tetszik, és te megeszed, ha istennek tetszik. Ime, így illik ezt mondani!

— Én nem akarom Alláht ebbe a dologba belekeverni, szólt a hodzsza. Meg vagyok róla győződve, hogy neki más dolga van.

— Cheiton fia! kiáltotta Zeineb, képmutató, átkozott! Megállj, zsvány, égni fogsz a gyehennán!

— Oh te, fakadt ki a hodzsza, szivósabb teremtés, mint a kollancs a juh hátán, lármásabb a talyiga-tengelynél, a vén kapunál, egy falka ludnál, fecsegőbb egy franciánál. Oh, te örökös nyűg, van egy csepp agyad a csontos koponyádban? Ha van, hát gondolkozzál. Van rizsed, van vajad, van sáfrányod, van köszened, tüzed és tűzhelyed. És nekem vannak fogaim! Ime, ezért mondom, hogy megeszem a piláfot, akár tetszik, akár nem tetszik Allahnak.

— Hallani annyi, mint engedelmességet, felelte Zeineb. Elkészítet piláfot, de szerencsétlenség fog érni tégedet!

Nezreddin nem hitte. Szőnyeget terített a kertje pázsitjára és leült, hogy élvezze a napot és a friss levegőt. Nyugtatta tagjait, nyugtatta elméjét. Keresztények nem tudják megnyugtatni

— Jövahagyott alapszabályok. A jarkováci olvasókör alapszabályait a belügyminiszter 1908/127.195. szám alatt láttaozta.

— A kulturregyesület vidéki tanfolyamai. A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesületnek a vármegye 14 különböző helyein rendezett tanfolyamai e héten nyílnak meg mindenütt. Itt pótlólag megemlítjük, hogy Magyaritében a tanfolyam vezetését a kulturregyesület Dávid József községit tanítója bizta. Magyarpadén Rázus József ottani állami elemi iskolai igazgató buzgólkodására a tanfolyamon kívül a tél folyamán minden szombaton rendszeres liceális előadások lesznek, amelynek vezetésével a kulturregyesület egyúttal megbizta Rázus Józsefet.

— Szent Imre napja. Ma ünnepelték meg országosra Szent Imrenek, az ifjuság védőszentjének népnapiját. Ez alkalomból a nagybecskereki főgimnáziumban reggel 9 órákor ünnepi misét hallgattak a növendékek, amelyet megelőzőleg a főgimnáziumban Csintalan Pál, az algimnáziumban pedig Farkas Ignác kegyesrendi tanárok alkalmi beszédet tartottak a növendékeknek, méltatván a nap jelentőségét.

Ugyancsak ma tartotta meg nevenapiját dr. Várady Imre, városunk országgyűlési képviselője is, akit számosan kerestek fel gratulációikkal.

— Ünnepelt iskolaigazgatók. Boromei szent Károly napja alkalmából tegnap meleg ünneplésben volt része Baaden Károly központi állami elemi iskolai igazgatójának. Az érdemes tanférfiut nevenapja alkalmából a tantestület tagjai testileg felkeresték és üdvözölték s azonkívül számos tisztelője halmozta el jó kívánságokkal.

Ugyancsak szép ünnepnek volt színhelye tegnap Károly napja alkalmából a Messinger-féle leánynevelő-intézet is, ahol az intézet jeles igazgatójónak, Messinger Karolinának nevenapiját ünnepelték a növendékek igen sikerült háziünnep keretében, amelynek egyik kiemelkedő pontja a növendékek kedves színelőadása volt. Azonkívül az igazgatónőt a szülők és a jóbarátok is nagy számmal keresték fel és köszöntötték névnapja alkalmából.

— Nagybecskerek város egészsége. Dr. Weiserschan József főorvos most nyújtotta be Nagybecskerek városának október havi egészségügyi jelentését, amelynek adatai szerint az elmúlt hónapban 74 születéssel szemben 58 haláleset fordult elő és pedig: 8 éven alól meghalt 24, azon felül pedig 34. A kórházban meghalt 9 idegen és 2 helybeli, így tehát a szaporodás az idegen halottak leszámitásával 25 lélek. Az egyes halálokok a következők voltak: Difteritisz és croupban meghalt 3, hasihagymában 1, gyermekhasmenésben 6, gümőkórban 9, orbáncban 2, veleszületett gyengeségben 7, gutaütésben 4, szervszívájában 1, tüdőgyulladásban 5, rákbajban 2, egyéb természetes halálokok következtében meghalt 16. Az erőszakos halál-

okok száma az elmúlt hónapban 2 volt és pedig egy baleset és egy öngyilkosság. Ami a város általános egészségügyi viszonyait illeti, az elmúlt hónapban elég kedvezőek voltak, amennyiben a születések száma erősen meghaladja a meghaltakét, az általános megbetegedés száma pedig szintén csökkent, azonkívül pedig aránylag elég kedvező lefolyásuk voltak. A hevenyragályos betegségek közül pusztán csak a difteritisz fordult elő, az is csak szórványosan. Tüdőveszben az elmúlt hónapban 9 ember halt meg. Trachomára megvizsgáltak összesen 992 embert, ezek közül azonban egyet sem találtak betegnek. Az országos betegpolási alap terhére 127 beteg részesült orvosi gyógykezelésben, rendőrorvosilag pedig 3 embert vizsgáltak meg. A kórházban az elmúlt hónapban 258 beteg vettek fel, 218-at pedig elbocsátottak. Ugyanott meghalt 9 idegen és 2 helybeli. A városi menedékházban 23 férfi és 16 nő részesült ellátásban. Heveny és idült ragályos betegségek lefolyása után 5 gőz és 4 formalin fecskendezéssel egybekötött lakástisztítást végeztek. Az élelmiszerek piacát, a pékek, mészárosok és hentesek üzleteit szintén megvizsgálták s az ott tapasztalt rendellenességekről jelentést tettek a rendőrkapitányságnak.

— Diákok katonai kiképzése. Dr. Perisica Zoltán polgármester feliratot intézett a honvédelmi miniszteriumhoz, amelyben arra kéri a minisztert, hogy a diákság katonai kiképzése céljából bocsásson rendelkezésre 30 darab Manlicher fegyvert.

— Köszönet. A Torontálmegyei takaré- és hitelbank 50 koronát adományozott a Gyermekbarát egyesületnek, mely nemeslelkű adományért ez uton mond hálás köszönetet nevezett egyesület elnöksége.

— Öngyilkos inas. Egy fiatal inasgyerek öngyilkosságával foglalkozik most a nagybecskereki rendőrség. Galetin Mihály 16 éves fűszerkereskedő inas, aki özv. Keppich Sándorné Megyeház-utcai üzletében volt alkalmazva, tegnap este a fűskamrába ment és ott egy zsebkendőre felakasztotta magát. Távolléte eleinte nem tűnt fel és mikor később keresésére indultak, a szerencsétlen gyerek már halott volt. Az esetről nyomban értesítették a rendőrséget, mely a holttestet a halottaskamrába szállította. A nyomozást is azonnal megindították, de eredménytelenül, mert az öngyilkos semmiféle írást nem hagyott maga után s az üzleti alkalmazottak sem tudtak semmiféle magyarázatát adni a fiatal gyerek kétségbeesett tettének. Temetése ma délután volt a város halottas-házából.

— Baleset. Sulyos baleset érte tegnap este Kovács Pálné szül. Bodre Procska itteni cselédet. Kovácsné ugyanis, aki dr. Zsupanszky Szlavkó ügyvéd házában szolgált, tegnap este valamiért le akart menni a pincébe.

— Hadd egyem belőle legalább egy falatot, mondta a hodzsza a piláfra bámulva.

— Egy szem rizst sem. Siess, szaporán! — Lásd, te hitetlen! mondta Zeineb. A kormányzó most halálozik ott tart, ha az istennek úgy tetszik.

Nos, hogy a kormányzó ilyen hirtelen hívatta a hodzsát, annak a gesztenyesütő Ahmed volt az oka. Ő sugta be a kormányzó szakácsának, hogy egyedül a hodzsza képes megoldani egy rendkívül bonyolult ügyet, mely éppen a kormányzó előtt feküdt és roppant fejtörést okozott neki. A szakács elmondta ezt a kormányzó-nak, aki pompásnak találta az eszmét.

A tárgyalás estétől reggelig tartott. A hodzsát gyötörte az éhség, esikorgó gyomorral, a megeredt esőben bőrig ázva, egész leverteu érkezett haza. A felesége nyilván várt rá, mert a hajnali szürkületben világosság áradt ki a lakásból az ajó fölött levő ablakon. Egy, sőt két árny mozgott a világosságban. A musarabi rácszata miatt nem láthatott tisztán. Kopogtatott.

— Itt a férjed, mongta a hodzsza a feleségének.

— Jöjj be a kertajtón, mássz át a falon, felelte az.

És a hodzsza nyilni hallotta a hátolsó ablakot és gyanuja támadt, hogy egy más szerencsétlenség is érte őt e végzetes éjszakán, mint az, hogy nem volt vacsorája. De megjuhászkozva csak ennyit mondott:

— Én vagyok, mondom, egy hü feleség férje, ha úgy tetszik az istennek.

Octave Mirbeau.

KÉZIMUNKARAKTÁR MINDENFÉLE MINŐSÉGBEN

984-5.1

BENÓ TESTVÉREKNÉL EZELŐTT KOKITS A. F.

RÖVID-, DIVAT- ÉS JÁTÉKÁRU KERESKEDÉS „A PILLANGÓHOZ“ NAGYBECSKEREK.

a lépcsőkön azonban elcsúszott s lebukott, még pedig oly szerencsétlenül, hogy agyrázkódást kapott. A rendőrség a szerencsétlenül járt cselédleányt tüstént beszállította a kórházba, kihallgatni azonban nem lehetett mindjárt, mert eszméletlenül feküdt a kórágyon. A rendőrség most azt kutatja, hogy a balesetért kit terhel a felelősség.

Kiesett a vonatból. Mint Nagykikindáról jelentik, a tegnapi este 1/8 órai 730. számú vonattal Temesvárra indult Kalauzov József 29. gyalogezredbeli őrmester, de a 344. számú őrháznál a kupéjából kiesett és súlyosan megsérült. A szerencsétlenül járt katonát a kikindai katonai kórházba szállították.

A gyógyszerészet hihetetlen módon haladt a legutolsó évtizedekben. Így például ma a régi, kitűnő háziszor, a csukamájolaj is új formában kapható, mely nemcsak hátrányaitól, visszatetsző szagától és ízétől mentes, hanem feltétlenül könnyen emészthető állapotban nyújtja, ami hatásának erejét növeli. Es ez a „SCOTT-féle Emulsió”, melyet minden gyógyszerárban árúsítanak. (j)

Eletunt aggastyán. Czernyán a napokban Markov Zsiva 87 éves ottani lakos lakásán a szobában a gerendára felakasztotta magát s mire észrevették meghalt. Valószínű, hogy az aggastyán megunta az életet és ezért lett öngyilkos.

Fényképészeti készülékek műkedvelőknek. Mindazoknak, akik a fényképészet, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek Bécs, Tuchlauben 9.) cs. és kir. udvari szállító 1854. óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességeit árúházát, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi bérmentve a cég. (a)

Szamarköhögés

könnyen elmúlik a SCOTT-féle Emulsió használata folytán. Orvosok, bábák és szülők bizonyítják ezt ezer és ezer levélben.

SCOTT-féle Emulsió

Az Emulsió vasárnaponként a SCOTT-féle módosított vörösvirágos és a hárszert - körjék és yelembe venni.

segít azért, mert elsőrangú alkotórészei és az eredeti SCOTT-féle eljárás kiváló szerre teszik, sőt tapereje is elsőrangú. Már az első adagtól esodálatosan javul az általános egészség.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógyszerárban. 830k-7.2

Irodalom.

Az En Ujságom. A beállott hosszú téli estéken a gyermekeknek a legjobb mesemondója. Az En Ujságom, gyönyörködteti őket, szórakoztatja és szórakoztatva tanítja. Kedves történetekkel, ügyes kis versekkel szolgál az apró emberkének, akik őszinte és nagy szeretettel csüngenek a szaván, meséit tovább álmodják lelkükben és verseit beléve is megtanulják. És e mesékről, apró versekről, kedves rajzokról a magyar írók színe-java gondoskodik, akik kimeríthetetlen kedéllyel írják Az En Ujságom kis emberkékből álló óriási táborának a kedves olvasmányokat. Hétről-hétre türelmetlenül várják a postát, amely minden héten odateszi asztalukra, mint valami kis virágbokréttát, a szebbnél-szebb olvasmányokat. Az En Ujságom előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér. Mutatványszám kérésre ingyen. Kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrassy-ut 10. szám.

A „Zenélő Magyarország” közismert zene-műfolyóirat ép most megjelent 370-ik füzeté utra a legjobb s kedvelt zongora-ujdonságokat közli, még pedig: I. Bodor Ernő „Sárga levél, sárga levél” és „Megállók a kaputokban elmenőben” hangulatos magyar dalait. III. Strausz József „Nap és éj — Tag und Nacht” gyorspolkát. IV. Franck Gábor „Erotopaegnon” Szerelmi dal, rendkívül bájos és dallamos zongoraművét. Elismert tény, hogy annyi zeneművet s a legjobb hazai és külföldi szerzők kiváló ujdonságait, csak 6—8 koronaért szerezhetni meg külön kiadásokban, amennyit egy füzeté ad e pompás zene-műfolyóiratnak; mégis rendkívül elterjedtsége miatt 6 korona félelmi előfizetésért 12 ily gazdag tartalmu füzetet s egy 50 oldal tartalmu albumot — egész évi előfizetésért pedig a husvéti és karácsonyi zenealbumokat teljesen ingyen adja előfizetőinek. Előfizetéseket a most folyó 1908. évi 2-ik (július—decemberi) félévre, a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zene-műkiadóhivatalához, Budapest, VIII. József-körut 11. intézendők, honnan kívánatra kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve küldenek.

TÁVIRATOK

A jövő évi költségvetés.

Budapest, nov. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház pénzügyi bizottsága Széll Kálmán elnöklésével ma délelőtt 10 órakor ülést tartott, amelyen a földmivélsügyi tárca költségvetésének tárgyalása került sorra. Az ülésen a kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök, Darányi Ignác földmivélsügyi miniszter és Mezössy Béla államtitkár jelent meg.

A költségvetést Thoroczkay Miklós gróf előadó ismertette és indokolta. Előadói beszédében kérdést intézett az iránt, hogy miért növekedtek olyan feltűnően az utiköltségek és mikor történik meg a földmivélsügyi miniszterium rozoga épületének átalakítása. Egyébként ajánlotta a költségvetést elfogadásra.

Darányi Ignác földmivélsügyi miniszter az előadónak válaszolva azt mondja, hogy az új szervezet folytán emeltettek a napidíjak, illetőleg az utiköltségek, mert az ellenőrzést behatóbbá kellett tenni. A földmivélsügyi miniszterium épületének átalakítása mielőbb meg fog történni, mert az épület olyan állapotban van, hogy a miniszteriumot akár ki is lehetne lakoltatni.

Hoitsy Pál, Nagy Emil és Buza Barna a parcellázásoknál történő visszaéléseket teszik szóvá s azt hangoztatják, hogy csak kis emberek kapjanak parcellákat az állami birtokokból.

Ugron Gábor az öntözés érdekében szól.

Sághy Gyula a középosztály hathatósabb támogatását kéri.

Darányi Ignác földmivélsügyi miniszter hosszabb beszédben válaszol az elhangzott felszólalásokra. Rámutat arra, hogy a kormány 6 millió katasztrális hold mocsarat csapoltatott el s ezzel növelte a nemzeti vagyont s új jövedelmi és kereseti forrásokat teremtett. Szólt azután a belviz-levezetéséről s az öntözés kérdéséről, a melynél a közönség részéről nagy közönyt találkozik, majd előadta, hogy a kormány a jövő évi költségvetésbe 10,000,000 koronát vett fel parcellázásra. Kijelentette, hogy a kormány úgy a középosztály, mint a kisemberek érdekeit szem előtt tartja s ezek támogatására és segítésére mindent elkövet. Kéri a költségvetés megszavazását. Az ülés folyik.

A német császár Ausztriában.

Budapest, nov. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentés szerint a német császár eckartsausai vadászatai igen sikerülten folytak le. Ma délután a német császár tiszteletére dejeuner lesz.

A közig. bíróság új másodelnöke.

Budapest, nov. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint politikai körökben beszélnek, a közigazgatási bíróság új másodelnöke állítólag Gulner Gyula pest-megyei főispán lesz, akinek helyére Benyóvszky Móric gróftól neveznek ki főispánnak.

Az osztrák válság.

Budapest, nov. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király ma délelőtt Beck báró osztrák miniszterelnököt külön kihallgatáson fogadta, amelyen Beck báró a miniszterválságról tett jelentést az uralkodónak. A válság dolgában politikai körökben azt beszélnek, hogy a keresztény szocialisták hajlandók belépni a koalícióba, ha a kormány a csehországi németek érdekeit hathatósabban védelmezi.

Az amerikai elnökválasztás.

Budapest, nov. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) New-Yorki táviratok megerősítik, hogy a beérkezett jelentések szerint Taft az összes államokban nagy többséget kapott s így ő tekinthető az Egyesült-Államok új elnökének.

A balkáni események.

Budapest, nov. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Belgrádból jelentik, a szerb szkupstina tegnapi ülésén tiltakozott az ellen, hogy a dunai monitorok még mindig tüntetőleg Belgrád alatt gyakorlatoznak.

Budapest, nov. 5. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, onnan ma külön futár indult a cárnak Ferenc József királyhoz intézett sajátkezű válasziratával Bécsbe.

Budapest, nov. 5. (A „Torontál” ered. táv.) Konstantinápolyból táviratozzák: A nagyvezér különböző diplomaták előtt azon reményének adott kifejezést, hogy végre is sikerülni fog Törökországnak Bulgáriával egyezséget kötni. Ezzel szemben egyes jelentések azt mondják, hogy a porta nagyon pesszimistikusan fogja fel a Bulgáriával való feszültséget. Azt hiszik, hogy a kölcsönös megértés egyrészt Törökországnak magas pénzügyi követelése, másrészt azonban Bulgária ellenkövetelése miatt nehezen fog menni. Bulgária követelése ugyanis a következők volnának: 1. Bulgáriának Törökországgal való vasúti összeköttetése fenntartása. 3. A bulgár exarcha továbbra is maradjon meg a török-bulgár gör. kegyház feje. 4. Macedónia rendszabályozása. A jelentés végül tudatja, hogy a bolgár delegátusok elhatározták, hogy a tárgyalásról egyáltalán semmit sem hoznak a nyilvánosságra.

A Polónyi—Lengyel-pör a kurlán.

Budapest, nov. 5. (A „Torontál” ered. távirata.) A kuria ma délelőtt folytatta a Polónyi—Lengyel-pör tárgyalását. A mai délelőtti Székely Ferenc koronagyűző beszéde foglalja le, aki a védő érveit cáfolja.

Nagy vörheuyjárvány Aradon.

Budapest, nov. 5. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Aradról jelentik, a vörheuyjárvány ott nagy mértékben pusztít. A gyermekek százával fekszenek betegen. A hatóság minden óvintézkedést megtesz.

Határidő-üzlet.

Budapest, nov. 5. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (április 1909.) . . . . . 25.00 — — Rozs (novemberre) . . . . . 21.88 — — Rozs (áprilisra 1909.) . . . . . 20.64 — — Zab (áprilisra 1909.) . . . . . 17.04 — — Tengeri (áprilisra) . . . . . 14.90 — —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Ervényes 1908. október hó 1-től

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra
 Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
 Panaszóváról: délután 5 óra 40 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 15 p.; délután 5 óra 50 perc.
 Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.
 b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra
 Zsombolyáról, Verseczről, Alibánáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
 Mődöséről: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
 Panaszóváról: reggel 8 óra 27 perc.
 Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
 Csösztelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 óra 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Panaszóvár: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 48 p.
 Szegedre: (motorkocsi) délután 1 óra 15 perc.
 Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
 b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Panasóvár és Alibánára reggel 3 óra 33 perc.
 Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
 Mődösre: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
 Csösztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
 Mődöséről—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
 Temesvárról—Mődösre: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
 Mődöséről—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
 Zsombolyáról—Mődösre: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

